

KEUSOTE

Keski-Uudenmaan hyvinvointialue

Alueellinen vammaisten henkilöiden hyvinvointisuunnitelma 2026-2030

Vammaisneuvosto 29.1.2026, lähetekeskustelu
Ikääntyneet ja vammaiset-lautakunta 17.2.2026, iltakoulu
Aluehallitus, iltakoulu
Ikääntyneet ja vammaiset-lautakunta, päätös
Vammaisneuvosto
Aluehallitus, päätös
Aluevaltuusto 28.5.2026, päätös

KEUSOTE.FI

Sisällysluettelo

1. Johdanto
 1. Alueellinen vammaisten henkilöiden hyvinvointisuunnitelma
 2. Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen osana palveluketjuja
 3. Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen yhdyspintatyön ohjaavat periaatteet
2. Vammaisten henkilöiden hyvinvoinnin tila Keski-Uudenmaan hyvinvointialueella
 1. Käytetyt tilastot
 2. Hyvinvoinnin tila
3. Alueellisen vammaisten henkilöiden hyvinvointisuunnitelman 2026-2030 painopisteet, tavoitteet, toimenpiteet ja mittarit
4. Alueellisen vammaisten henkilöiden hyvinvointisuunnitelman 2026-2030 toimenpano ja raportointi
5. Liitteet

1. Johdanto

KEUSOTE
Keski-Uudenmaan hyvinvointialue

1.1. Alueellinen vammaisten henkilöiden hyvinvointisuunnitelma

Taustalla alueellisen hyvinvointisuunnitelman 2026-2030 painopisteet ja tavoitteet, jotka tarkentuvat vammaisten henkilöiden hyvinvointisuunnitelmassa.

Alueellinen hyvinvointisuunnitelma luo painopisteet ja tavoitteet suunnitelmalliselle hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen yhdyspintatyölle hyvinvointialueella.

Alueellisen vammaisten henkilöiden hyvinvointisuunnitelman valmistelusta vastaavat hyvinvointialueen vammaisneuvosto sekä alueellinen hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen monialainen työryhmä.

Alueellisen vammaisten henkilöiden hyvinvointisuunnitelman toteutumista raportoidaan vuosittain alueellisen hyvinvointikertomuksen avulla.

1.2. Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen osana palveluketjuja

Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen on osa jokaista palveluketjua, sen läpileikkaavana periaatteena, palveluketjun varhaisessa ennaltaehkäisevässä tuessa, palveluketjun perustason hoidossa, kuntoutuksessa ja tuessa sekä palveluketjun erityistason hoidossa, kuntoutuksessa ja tuessa

Palveluketjujen toteutuksessa on keskeistä monialaisuus ja kumppanuus, joka kattaa myös muut toimijat ja ulottuu esim. kouluihin, liikunta- ja kulttuuripalveluihin, järjestöihin ja yrityksiin

Palveluketjuissa asukas, asiakas ja potilas on aktiivinen osallistuja

Palveluketjuissa hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen toteutumista seurataan määritetyin mittarein (Hyte-tietopohja, hyte-kerroin ym.)

Alueellisen hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen ohjaavat periaatteet yhdyspintatyöhön

Tiedolla johtaminen

Puheeksi ottaminen

Koulutus ja viestintä

Osallisuuden tukeminen ja avoin yhdessä toiminen

2. Vammaisten henkilöiden hyvinvoinnin tila Keski-Uudellamaalla

Yhteenveto vammaisten henkilöiden hyvinvoinnin tilasta

	Koko maa	Keski-Uusimaa
16 vuotta täyttäneen vammaistuen saajat (korotettu ja ylin tuki) / 100 000 vastaavan ikäistä	146,8	151,4
Alle 16-vuotiaan vammaistuen saajat (korotettu ja ylin tuki) / 100 000 vastaavan ikäistä	1974,2	1746,8
Apua riittämättömästi saavien osuus väestöstä (%), 55 vuotta täyttäneet	7,4	7
Asunnon muutostyöt / 100 000 asukasta	170,3	113
Henkilökohtaisen avun 0 - 17-vuotiaita asiakkaita vuoden aikana / 100 000 vastaavan ikäistä	120,5	37,9
Henkilökohtaisen avun 18 - 64-vuotiaita asiakkaita vuoden aikana / 100 000 vastaavan ikäistä	586,5	427,6
Henkilökohtaisen avun 65 vuotta täyttäneitä asiakkaita vuoden aikana, 100 000 vastaavan ikäistä kohden	965,2	506,8
Kehitysvammaisten laitospalvelun asiakkaat 31.12. / 100 000 asukasta	7,2	
Kehitysvammaisten ympärivuorokautisen palveluasumisen asiakkaat 31.12. / 100 000 asukasta	184,2	160,8
Kelan vammaisuuden perusteella maksamien etuuksien saajia / 1 000 asukasta	46,7	36,9
Liikkumista tukevia palveluja sosiaalihuoltolain perusteella saaneet asiakkaat / 100 000 asukasta	343	198
Muiden kuin lapsiperheiden ja iäkkäiden kotihoidon nettokäyttökustannukset yhteensä, euroa / asukas (2022-)	12,6	
Omaishoidon tuen 0 - 64-vuotiaat hoidettavat vuoden aikana, % vastaavan ikäisestä väestöstä	0,4	0,4
Vaikeavammaisten liikkumista tukevat palvelut, saajia vuoden aikana / 100 000 asukasta	1514,3	1301,5
Vaikeavammaisten palveluasuminen, asiakkaita vuoden aikana / 100 000 asukasta	123,2	58
Vammaisille myönnettävät palvelut ja tuet / 100 000 asukasta	3334	2618
Vammaisten laitospalvelun nettokäyttökustannukset yhteensä, euroa / asukas	18,3	1,7
Vammaisten sosiaalipalvelujen nettokäyttökustannukset yhteensä, euroa / asukas	505,7	486,6
Vammaisten ympärivuorokautisen palveluasumisen nettokäyttökustannukset yhteensä, euroa / asukas	201,5	222,9

Lähde: THL, Sotekuva, v. 2024

3. Alueellinen vammaisten henkilöiden hyvinvointisuunnitelma 2026-2030

3.1. Alueellinen vammaisten henkilöiden hyvinvointisuunnitelma 2026-2030; painopisteet ja tavoitteet

- Elintapaohjaus
- Vammaisten henkilöiden osallisuus ja osallistumis- sekä vaikuttamismahdollisuudet
- Kulttuurihyvinvointi

- Kotitapaturmien vähentäminen ja kaatumisten ehkäisy
- Väkivallan ehkäisy
- Koetun turvallisuuden vahvistaminen
- Päihteiden käytön vähentäminen
- Asuminen

- Vammaisten henkilöiden mielen hyvinvoinnin ja toimintakyvyn vahvistaminen
- Yksinäisyys

Alueellinen vammaisten henkilöiden hyvinvointisuunnitelma 2026-2030

Aukkaille hyvät arjen rutiinit

Aukkaille turvallinen arki

Aukkaiden mielen hyvinvoinnin ja työ- ja toimintakyvyn vahvistaminen

Alueellinen hyvinvointisuunnitelma 2026-2030

Hyvinvointialueen strategia 2026-2030: Hyvinvointia ja turvallisuutta asukaille yhdessä

Painopiste 1

Painopiste (alueellinen hyvinvointisuunnitelma)	Tavoite	Toimenpide (esim.)	Mittari (esim.)	Vastuu
1. Asukkaille hyvät arjen rutiinit (Edistetään asukkaiden fyysistä, psyykkistä, sosiaalista ja kulttuurista aktiivisuutta tukemalla arjen rutiineja, elintapoja ja kulttuoriosallistumista)	• Elintapaohjauksen kehittäminen	- Elintapaohjauksen viitekehyksen toimeenpano jatkuu - Digitaaliset hoitopolut OmaKeusotessa		
	• Vammaisten henkilöiden osallisuuden ja osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksien edistäminen	Hyvinvointialueen osallisuusohjelman toimeenpano, esim. asukaskehittäjätoiminta, asukaspaneelit, asiakaskokemus	• Osallisuuden mittarit, esim. asukaskehittäjät (N), tilaisuuksien määrä (N), asukaspaneelien NPS ja osallistujat (N), asukaskokemuksen mittarit	
	• Vammaisten henkilöiden kulttuurihyvinvoinnin kehittäminen	- Alueellisen kulttuurihyvinvointisuunnitelman hyväksyminen osana alueellista hyvinvointisuunnitelmaa ja sen toimeenpano - Rakenteiden luominen alueellisen kulttuurihyvinvoinnin edistämiseksi, esim. alueellinen kulttuuriverkosto		

Painopiste 2

Painopiste (alueellinen hyvinvointisuunnitelma)	Tavoite	Toimenpide	Mittari	Vastuu
2. Aukkaille turvallinen arki	Kotitapaturmien vähentäminen ja kaatumisten ehkäisy (Asuminen)	Kaatumisten ehkäisy toimintamallin edelleen kehittäminen ja käyttöönoton tukeminen, esim. koulutukset, digipolut		
	Väkivallan ehkäisy, esim. lähisuhdeväkivalta, taloudellinen väkivalta	- Avainhenkilökoulutukset henkilöstölle lähisuhdeväkivallan tunnistamisen ja puheeksi oton parantamiseksi; tietoisuus väkivallan eri muodoista - Palvelupolut OmaKeusoteen		
	Koetun turvallisuuden vahvistaminen	Koulutukset ja materiaalit arjen turvallisuuteen, ml. asuminen sekä omatoimiseen varautumiseen liittyen		
	Päihteiden käyttö	- Alueellisen ehkäisevän päihde- ja riippuvuustyön suunnitelman päivittäminen - Digitaaliset hoitopolut OmaKeusotessa		
	Asuminen			

Painopiste 3

Painopiste (alueellinen hyvinvointisuunnitelma)	Tavoite	Toimenpide	Mittari	Vastuu
3. Aukkaiden mielen hyvinvoinnin ja työ- ja toimintakyvyn vahvistaminen (Tuetaan asukkaiden mielen hyvinvointia sekä työ-, toiminta- ja oppimiskykyä vahvistamalla elintapoja, resilienssiä*) ja palvelujen saavutettavuutta)	Vammaisten henkilöiden mielen hyvinvoinnin ja toimintakyvyn vahvistaminen	- Elintapaohjauksen viitekehityksen toimeenpano - Palvelujen väliin jäävien tunnistaminen ja nivelvaiheiden vahvistaminen; palvelupolut - Digituen ja -palvelujen hyödyntäminen palvelujen saavutettavuuden parantamisessa		
	Koetun yksinäisyyden vähentäminen	Osallisuuden edistäminen ja osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuudet		

*) Resilienssiä voidaan vahvistaa esim. mielen hyvinvoinnin tukemisella, sosiaalisten verkostojen ja osallisuuden vahvistamisella, elintapaohjauksella ja palvelujen saavutettavuudella sekä digitaitojen ja kansalaistaitojen kehittämisellä

4. Toimeenpano ja seuranta

KEUSOTE
Keski-Uudenmaan hyvinvointialue

Hyvinvointisuunnitelman toimeenpano ja seuranta

- Alueellinen vammaisneuvosto ja alueellinen hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen ryhmä vastaa suunnitelman toimeenpanosta, seurannasta ja raportoinnista
- Tavoitteiden toteutumisen raportointi ja niiden mahdollinen tarkentaminen tehdään vuosittain osana alueellista hyvinvointikertomusta

Vammaisneuvosto 29.1.2026

Keskustelussa painotettiin, että suunnitelmassa tulee tulla esille:

- Palvelujen saatavuus ja saavutettavuus
 - luottamuksensuojan ajatus eli asiakkaalla on oikeus luottaa viranomaisen toimintaan
- Esteettömyys
- Toimintakyvyn mahdollistaminen
- Osallisuuden edistäminen

5. Liitteet

- Alueellinen hyvinvointikertomus 2020-2024
- Hyvinvoinnin tilan tietolähteet
- Vammaisten henkilöiden hyvinvointisuunnitelma 2023-2025

Alueellinen hyvinvointikertomus 2026-2030

- Alueellinen hyvinvointikertomus 2020-2024 (Keusote valtuusto 12.6.2025, §58)
- Ikääntyneiden hyvinvoinnin tilan kuvauksessa tietolähteinä käytetty mm.:
 - Väestörakenne, Tilastokeskus
 - Terve Suomi 2024-kyselytutkimus, THL

Alueellinen vammaisten henkilöiden hyvinvointisuunnitelma 2023-2025

Tavoitteet

Yhdenvertaisuuden, osallisuuden ja itsenäisen elämän mahdollistaminen

Tietopohjan ja tietoisuuden lisääminen

Esteettömyyden ja saavutettavuuden varmistaminen

Liikkumisen ja monipuolisen harrastustoiminnan mahdollistaminen

Hyvinvointia yhdessä

KEUSOTE.FI